

علل انحراف در جوانان

خانم نقدی پری - طلبه سطح دو مدرسه علمیه الزهرا(س) ری
شایسته تقدیر سومین جشنواره علامه حلی استان تهران

چکیده

از معضلاتی که در جوامع بشری کم و بیش وجود دارد پدیده انحرافات جنسی در نسل جوان است. انحراف جنسی به رفتارهای جنسی مغایر با معیارهای مورد قبول جامعه، قانون و شرع گفته میشود. گرچه گزینه جنسی یک خواسته و نیاز طبیعی بشر و جزئی از سرشت و نیاز روانی اوست اما روش صحیح و عقلانی آن است که از مسیر طبیعی و با تکیه بر آموزه‌های وحیانی و کلام معصومان(علیهم السلام) برآورده و ارضا شود. البته روانشناسان در خصوص تعریف انحرافات جنسی و راه حل آنها دیدگاههایی دارند که بعضاً با نظر اسلام مغایر بوده و از غنای لازم برخوردار نیستند. در این پژوهش به روش توصیفی، علل انحرافات جنسی در سه حیطه فردی، خانوادگی و اجتماعی و نیز ضررهای جسمی، روحی، روانی و اخلاقی آن مورد بررسی قرار گرفته است. سپس راهکارهایی برگرفته از آموزه‌های وحیانی و کلام اهلبیت(علیهم السلام) برای مقابله با انحرافات جنسی و پیشگیری از آن ارائه شده‌اند. عناوین مهم این پژوهش عبارتند از مباحث پیشنیاز پیرامون مسائل جنسی، بررسی زمینها و عوامل انحرافات جنسی و راههای پیشگیری از انحرافات جنسی. در بخشی از نتایج این تحقیق آمده است: ایجاد خانواده سالم بر اساس توصیه های اسلام و تربیت جنسی صحیح کودک توسط خانواده مهمترین نقش را در پیشگیری دارد. جامعه و افراد آن نیز در پیشگیری از انحرافات جنسی جوانان نقش بسزایی دارند. آگاهی بخشی به والدین و جوانان در مسائل جنسی و آشنا کردن آنها با پیامدها و مضرات آن، رعایت حجاب و عفاف در محیط جامعه و تأثیر آن در بهداشت روانی افراد و اجتماع و پر کردن اوقات فراغت جوانان از جمله راههای مقابله با انحرافات جنسی است.

کلیدواژه

علل انحرافات، انحراف جنسی، جوان، مقابله.

مقدمه

یکی از تحولات قابل توجه در دوره جوانی، بروز و ظهور تمایلات جنسی و شهوانی است که گاهی جوانان را با مشکلات زیادی مواجه می‌سازد که البته اغلب ناشی از ناآشنایی آنان با این پدیده است. هر استعداد و قوایی که در وجود انسان نهاده شده در جهت رشد و شکوفایی اوست که اگر بر اساس معیارهای منطقی و درست مورد بهره برداری قرار گیرند موجب کمال و بالندگی انسان خواهد شد. قوای جنسی و نیروی شهوانی از استعدادهایی است که بر اساس آن می‌توان تشکیل کانون خانواده و ادامه نسل انسان را پی ریزی کرد و چنانچه در مسیر انحرافی و خارج از چارچوب دستور عقل و وحی قرار گیرد، او را به هلاکت خواهد افکند. قرآن کریم و روایات معصومین(علیهم السلام) روش استفاده صحیح از این گزینه را بیان کرده‌اند. امروزه با توجه به گسترش ارتباطات جهانی و تبدیل شدن دنیا به دهکده جهانی و ابتدال غرب لازم است با استفاده از روش های پیش گفته به مبارزه با ابتدال پرداخته و راه کمال و سعادت را در پیش گرفت. پژوهش حاضر به روش توصیفی به بررسی علل و زمینه های انحرافات جنسی و راههای مقابله با آن در قرآن کریم و روایات معصومین پرداخته است.

مفهوم شناسی بداء

واژه «بداء» بر وزن «سماء» اسم مصدر از ماده «ب.د.و» است (ابن منظور، 1414 ق: ج. 65/ 14 که در لغت در چهار معنا بهکار می‌رود: آشکار شدن از خفا (راغب اصفهانی، 1412 ق: ص 113)، ظهور چیزی از عدم (عبد الهادی فضل، بی‌تا: ص 105)، تغییر در قصد (احمد بن فارس، 1411 ق: ص 212 و استصواب 1 (ابن اثیر، بی‌تا: 1/ 109). اما «بداء» در مورد خداوند به معنای ظهور اراده خداوند است که بر خلاف گمان مردم و برای آنان پنهان است (بلاغی و خویی، 1414 ق: ص 20)؛ و در روایات تغییر یافتن تقدیرات غیر حتمی، «بداء» نامیده شده است (مصباح یزدی، 1387 ش: ص 152).

علل انحرافات جنسی و راه های پیشگیری از آن

در این نوشتار به علل ابتلا به انحرافات جنسی و راه های مقابله با آن به صورت کلی پرداخته می‌شود و در سه حیطه فردی و خانواده و اجتماع مورد بررسی قرار می‌گیرد.

حیطه فردی

علل انحرافات جنسی در حیطه فردی بسیار متعدد و گوناگون است که برخی از آنها عواملی همچون احساس کمبود محبت و حقارت میباشد که این کمبودهای عاطفی در جوانی بهعلت عدم اشباع محبت پیدا میشود که آن خود موجب هر نوع اختلال است و اثرات آن تا پایان عمر در افراد باقی میماند (احدی، 1377 ش: 255).

امام باقر (ع) در این زمینه میفرماید: به خداوند سوگند، من در ارتباط با بعضی از فرزندانم، شخصیت او را میسازم، او را روی زانو خود مینشانم و بسیار به او محبت میکنم. زیاد به او اهدت میدهم و او را بهعنوان نعمت خداوند بزرگ مبینم. باآنکه اینهمه احترام و محبت، شایسته فرزند دیگر من است، اما این نوع کارها را میکنم تا او به عوارضی مبتلا نشود، جان فرزند شایستهام از شر او مصون باشد و با او رفتاری را که برادران یوسف با وی نمودند، ننمایند (حر عاملی، 1412 ق: 19/246).

جوان و نوجوانی که احساس حقارت نموده دفاع روانی و اخلاقیاش در برابر تمایلات زودگذر و شهوات به شدت کاهش مییابد و آسیبپذیر میگردد. از یکسو به لحاظ احساس فرومایگی، از جامعه و همسالان فاصله میگردد. زیرا شرم و خجلت افراطی آنها را در برخورد با گروه و جامعه خلع سلاح میکند و از سوی دیگر در خلوت ناشی از احساس حقارت به دنبال جبران احساسات جریحهدار شده، به خود ارضایی دست میزند. امام صادق (ع) در اینباره میفرماید: «هیچ کس به ورطه گمراهی و سرگردانی نیافتد مگر به دلیل احساس پستیای که در خودش مییابد.» (مجلسی، 1362 ش: 73/255)؛ از اینرو نباید شخصیت نوجوان و جوان را متزلزل نمود و او را به ناامیدی و یأس از خود و از آینده روشن، سوق داد.

همچنین از دیگر عوامل انحراف که امروزه یکی از مشکلاتی است که جوانان با آن روبرو هستند چشمچرانی است. نگاه حرام، مواد اولیه و سلاح لازم تصورات و تخیلات بعدی را فراهم میکند. آنگاه جوان و نوجوان با استفاده از مناظر تحریکآمیزی که مشاهده نموده است، سفری بیپایان و خطرناک را آغاز میکند و به نتایج نامطلوبی میرسد (شرفی، 1376 ش: 316). خداوند متعال در قرآن کریم میفرماید: «قُلْ لِلْمُؤْمِنِينَ يَغُضُّوا مِنْ أَبْصَارِهِمْ وَيَحْفَظُوا فُرُوجَهُمْ ذَلِكَ أَزْكَى لَهُمْ إِنَّ اللَّهَ خَبِيرٌ بِمَا يَصْنَعُونَ* وَ قُلْ لِلْمُؤْمِنَاتِ يَغْضُضْنَ مِنْ أَبْصَارِهِنَّ وَ يَحْفَظْنَ فُرُوجَهُنَّ...» (نور/30؛ نور/31). در روایت است که امام صادق (ع) میفرماید: «از نگاههای زیادی برهیزید، زیرا که تخم هوس میپروراند و غفلت میزاید.» (دستغیب، 1361 ش: 1/6315)؛ این نگاه علاوه بر این که زمینهساز گناه هستند موجب حرمت و اضطراب روحی و آشفتهگی اعصاب میگردند و انسان را از تعادل خارج میسازند (پناهی، «1386 مجله معرفت»، سال 16، شماره 12، ص. 37). همچنین لباسهای نامناسب و چسبان یکی از عوامل تحریک جنسی است. این لباسها موجب افزایش جریان خون در ناحیه کمر و لگن خاصره شده و افزایش جریان خون بهنوبه خود، موجب افزایش تمایلات شهوانی در نوجوان میگردد (پناهی، «1386 مجله معرفت»، سال 16، شماره 12، ص. 36).

این مطلب در علم روانشناسی و تحقیقات علوم تربیتی نیز ثابت شده است. هر چند علتهایی که تا کنون مطرح شدند، هر یک به سهم خود در گرایش جوانان و نوجوانان به انحرافات جنسی مؤثرند، ولی یکی از بزرگترین انگیزههای گرایش به اینگونه انحرافات، ضعف یا نبود معنویت و به عبارتی ضعف ایمان و اعتقادات است (کریمان، «1386 مجله معرفت»، سال 17، شماره 126، ص. 154). پایداری در برابر طوفان سهمگین غریزه جنسی، در گرو برخورداری از ایمان و پناهگاه معنوی است. غفلت از خدا، زمینه وسوسه شیطان را فراهم میکند و گناه با سهولت انجام میگردد (سبحانی نیا، 1378 ش: 75). قرآن مجید زندگی بدون یاد خدا را رنجآور و ناگوار میداند و میفرماید: «و من أَعْرَضَ عَنْ ذِكْرِي فَإِنَّ لَهُ مَعِيشَةً ضَنْكًا وَ نَحْشُرُهُ يَوْمَ الْقِيَامَةِ أَعْمَى.» (طه. 124/)

برای پیشگیری از انحرافات جنسی جوانان در این حیطه راههایی وجود دارد که مطلوبترین آنها عبارتند از: ازدواج: یکی از مهمترین گامهایی که میتواند جوانان را از مفاسد جنسی نجات دهد ازدواج و تشکیل خانواده است. در روایتی از پیامبر اکرم (ص) میفرماید: «هر جوانی که در دوره جوانی خود ازدواج کند، شیطان فریاد بر میآورد که وای بر من! دو سوم دینش را از دسترس من مصون نگه داشت.» (طبرسی، 1407 ق: 4/180). بنابراین بر عهده والدین است که موانع ازدواج را رفع و تسهیلات ازدواج را فراهم نماید. در صورتیکه شرایط ازدواج مهیا نباشد راههایی وجود دارد همچون یاد خدا که بهترین راه رسیدن به آرامش خاطر است. خدای متعال در قرآن کریم میفرماید: «وَ تَطْمَئِنُّ قُلُوبُهُمْ بِذِكْرِ اللَّهِ أَلَا بِذِكْرِ اللَّهِ تَطْمَئِنُّ الْقُلُوبُ» (رعد. 28/). بنابراین در بحرانهایی مانند شعله ور شدن شهوات طبیعی گاهی تنها راه رهایی از دغدغهها و اضطرابها همانا یاد خداوند رثوف است که این غرایز را برای رسیدن به اهدافی در وجود انسان سرشته است. ایمان به خدا و دین باوری نه تنها باعث تخلیه هیجانات میشود، بلکه باعث هویت یابی فرد و اجتماع میشود (عباسی اول، 1389 ش: «ماهنامه پیوند»، شماره 376، ص. 112). اشباع غریزه با رعایت اصل عفت و تقوا منافی نیست، بلکه تنها در سایه عفت و تقواست که می توان غریزه را به حد کافی اشباع کرد.

یادآوری آخرت و توجه به مرگ یکی دیگر از عوامل مهم در جهت پرهیز از گناهان و کنترل غریزه جنسی است. با یاد مرگ انسان به تهذیب اخلاق و کاهش شهوات می پردازد. این امر می تواند از بهترین راهکارهای مقابله با انحرافات جنسی باشد. خدای بزرگ در سوره عنکبوت آیه 57 میفرماید: «وَمَا هَذِهِ الْحَيَاةُ الدُّنْيَا إِلَّا لَهُمْ وَلَعِبٌ وَإِنَّ الدَّارَ الْآخِرَةَ لَهِيَ الْحَيَوَانُ لَوْ كَانُوا يَعْلَمُونَ.» پس مرگ، شهوات نفسانی را میراند و اساس غفلت را از بین میبرد و دل را به وعده های خداوند قوی میکند و باعث رقت قلب میشود (دستغیب، 1383 ش: 344).

همچنین تقویت اراده راهبردی درمانی در انحرافات جنسی هست و در هر بعدی انسان را به رشد و کمال میرساند. راه های بسیاری برای تقویت اراده وجود دارد از آن جمله: تلقین مثبت، ورزش، روزه گرفتن و خواب. رسول الله (ص) در مورد تأثیر روزه گرفتن میفرماید: ای جماعت جوان! بر شما باد ازدواج. اگر نمیتوانید بر شما باد روزه گرفتن که روزه، مهار شهوت است (کلینی، 1401 ق: 4/180).

همچنین از ابی عبدالله (ع) نقل شده: «خواب موجب استراحت و آرامش بدن است.» (مجلسی، 1363 ش: 71/276)؛ خواب و بهخصوص خواب منظم و ضابطه مند، نقش زیادی در آرامش روح و روان و تقویت قوای جسمانی دارد و انسانی که از آرامش روحی و روانی برخوردار است، کمتر گرفتار انحرافات اخلاقی و جنسی میگردد.

یکی از رفتارهایی که در این سنین به وفور به چشم می خورد علاقه و شوق و اشتیاق به برقراری رابطه با جنس مخالف هست که در مواردی همراه با عواطف و احساسات تند و آتشین آغاز میگردد و یکی از مهمترین عواملی است که می تواند زمینه روابط نامشروع و منشأ

انحرافات جنسی در فرد را ایجاد نماید و سلامت روح و جسم او را به مخاطره اندازد.

خداوند در قرآن در دو آیه از طرح دوستی با جنس مخالف نهی فرموده است. یکی سوره مبارکه نساء آیه 25 که خداوند متعال میفرماید: «مُحْصِنَاتٍ غَيْرِ مُسَافِحَاتٍ وَلَا مُتَّخِذَاتِ أَخْدَانٍ...» و دیگر در سوره مبارکه مائده آیه پنجم، خداوند متعال می فرماید: «... مُحْصِنِينَ غَيْرِ مُسَافِحِينَ وَلَا مُتَّخِذِي أَخْدَانٍ». در آیه اول سخن از ترک دوستی دختران با پسران است و در آیه دوم ممنوع بودن دوستی پسران با دختران مطرح شده است.

حیطه خانوادگی

تحقیقات و شواهد زیادی گویای این واقعیت است که در پس بسیاری از انحرافات جنسی جوانان، کانون خانوادگی ناسالم و متلاشی شدهای پنهان است. شکی نیست که خانواده اولین پایهگذار شخصیت هر فرد است که نقش مهمی در تعیین سرنوشت و زندگی آینده او دارد و اخلاق و سلامت روانی فرد تا حدود بسیار زیاد در گرو آن است (کریمیان، 1387 ش: «مجله معرفت»، سال 17، شماره 126، ص 145) با توجه به اهمیت نقش خانواده در انحرافات افراد و در دوران مختلف رشد به برخی از مسائل خانوادگی که میتواند نوجوانان و جوانان را تحت تأثیر قرار داده و آنان را بهسوی انحرافات جنسی سوق دهد اشاره میگردد.

اختلاف والدین و مشاجرات بین آنان یکی از عوامل تأثیرگذار بر فرزندان است. اینگونه معضلات خانوادگی، موجب مختل شدن امنیت و بهداشت روانی فرزندان شده، تأثیر مستقیم و نامطلوب بر آنان میگذارد. اگر فرزندان در محیط خانه خود طعم آرامش، صفا و صمیمیت را، که از نیازهای اولیه است، نچشند در خارج از خانه به دنبال گمشده خود خواهند گشت و بهاحتمال زیاد در دام شیادان و افراد فاسد افتاده و بهسوی بزهکاری سوق داده میشوند.

مراعات نکردن اصل مهم حیا، طرز لباس پوشیدن و بهکارگیری الفاظی که به گونهای دربرگیرنده مسائل و مناسبات جنسی هستند و عدم کنترل بر روابط کودکان توسط خانواده، به انگیزه جنسی فرزندان دامن میزند و زمینه انحراف جنسی در دوران بلوغ را فراهم میکند (سبحانی نیا، 1378 ش: 74)

آیتالله مطهری (ره) میفرماید: «نودن حریم میان زن و مرد در خانه و آزادیها و معاشرتهای بیبند و بار، هیجانها و التهابهای جنسی را فزونی میبخشد و تقاضای جنسی را بهصورت یک عطش روحی و یک خواسته اشباع نشدنی درمیآورد.» (مطهری، 1385 ش: 77)؛ و این خود سبب ساز بلوغ زودرس در نوجوان میشود.

بدیهی است جوانان و نوجوانانی که زودتر از موعد مقرر به بلوغ میرسند دچار تحریکات بیشتری میگردند و برای ارضای خویش تا زمان ازدواج، فاصله زمانی طولانیتری را باید طی کنند و چون همه آنها در وضعیت اخلاقی و ارادی آنچنانی نیستند که با پرهیزگاری، این مدت را به سر آورند، لذا امکان ابتلا به انحرافات جنسی بیشتر از سایر نوجوانان و جوانان خواهد بود (شرفی، 1376 ش: 204) برای پیشگیری در این حیطه باید توجه داشت که بهمنظور جلوگیری از انحرافات جنسی جوانان آنچه مهم است شناخت خانواده سالم و ناسالم است. که اسلام توصیههای زیادی در ایجاد خانواده سالم دارد که اساسیترین مرحله تعادل و تکامل خانواده مرحله انتخاب همسر است، که مهمترین شاخصه آن تقوا و ایمان، ریشه خانوادگی پاک و شایسته است. پیامبر (ص) نیز در این زمینه میفرماید: با خانواده خوب و شایسته وصلت کنید، زیرا خون اثر دارد. «(محمدی ریشه‌ری، 1377 ش: 5/2259)؛ از اینرو خانواده سالم، فرزندان سالم نیز تربیت خواهد کرد که آنها هرگز به منجلاب فساد و انحراف کشیده نخواهند شد.

تربیت جنسی فرزند یکی دیگر از راههای پیشگیری از همان دوران کودکی است زیرا یکی از نیازهایی که انسان را به اجتماع مرتبط میسازد، جنسیت است. بنابراین جنسیت، یکی از جنبههایی است که باید شخصیت اجتماعی کودک در آن رشد نماید (امینی، 1385 ش: 263).

دوران کودکی پایگاهی برای تشکیل شخصیت بزرگسالی است، پس موضوع غریزه جنسی و مسائل مربوط به تربیت صحیح آن در این دوران بسیار مورد توجه و اهمیت است. در این زمینه، بزرگترها وظیفه حساس و خطیری دارند؛ زیرا کودک حد و مرزهای جنسی و رفتارهای مربوط به آن را از ایشان الگو میگیرد.

دستوراتی برگرفته از متون دینی نیز وجود دارد که از دوران خردسالی، تفاوت جنسیتی را مدنظر قرار داده است. مانند جداسازی بستر خواب کودکان و اجازه گرفتن در حین ورود به اتاق والدین و پاسخگویی صحیح به مسائل جنسی کودکان توسط خانواده در تربیت جنسی کودکان تأثیرگذار است. پیامبر اکرم (ص) میفرماید: «موقعی که بچهها به سن ده سالگی یا هفت سالگی رسیدند رختخواب آنها را جدا کنید، خواه هر دو دختر باشند یا هر دو پسر باشند یا یکی دختر و یکی پسر باشد.» (حر عاملی، 1412 ق: 5/28). یکی از آموزه‌های قرآن کریم این است که کودکان نابالغ در سه هنگام از شبانهروز، برای ورود به اتاق والدین اجازه بگیرند، یکی قبل از نماز صبح، دوم هنگام استراحت ظهر و سوم پس از نماز عشاء (نور/58 و آیه بعدی دستور میدهد که بچههای بالغ در همه اوقات باید اجازه بگیرند و بدون اجازه و اطلاع حق ورود به اتاق والدین را ندارند (نور/59).

حیطه اجتماعی

اجتماع بعد از خانواده مؤثرترین عاملی است که در انحراف جنسی جوانان نقش بسزایی دارد. در جامعه‌های که زمینه‌های بی‌عفتی و فساد وجود داشته باشد بیشتر آسیبهای اخلاقی و روحی بر نسل جوان و نوجوانان وارد میشود در این راستا سعی شده عوامل محرک فرهنگی، اقتصادی و آنچه در دوستیها و معاشرتهای زمینه انحراف جنسی جوانان است به طور اجمالی مورد بررسی قرار گیرد.

شرایط فرهنگی جامعه به گونهای است که جوانان و نوجوانان در معرض بمباران بیوقفه پیامهای اطلاعات و علوم مختلف قرار دارند. رسانهها زبان ارتباطی این پیامها با مردم است. مانند ماهواره که یکی از رسانه‌های قدرتمند ارتباط جمعی به شمار میآید و برنامه‌های آن زمینه‌ساز مفاسد اخلاقی و اجتماعی است و بیشتر از آنچه که مفید باشد، خطرناک و مضر است. چه زیبا فرموده است رسول گرامی اسلام

(ص) «چه میشود شما را، آن گاه که ناپسند را پسندیده می‌شمارید و بد را خوب می‌بیند.» (حر عاملی، 1412 ق: 11/396). در واقع مشاهده فیلمهای مبتذل، نقش بسیار مهمی در از بین بردن ارزشها، اخلاق، مذهب، تقوا، غیرت و امور معنوی دارد. چه بسیار جوانانی که با تماشای فیلمهای مبتذل، راه ناپاکی و بی‌عفتی پیمودند و دیگران را هم به تباهی کشاندند (صابری، سایت حوزه نت، «دشمن آشکار-تهاجم پنهان»، ص 71)؛ «خداي متعال میفرماید: «أُولَئِكَ الَّذِينَ اشْتَرُوا الضَّلَالَةَ بِالْهَدْيِ فَمَا رِيحَتِ تِجَارَتُهُمْ وَمَا كَانُوا مَهْتَدِينَ» (بقره/16)؛ در این آیه شریفه یکی از مصادیق ضلالت، تماشای فیلمهای مبتذل است. عدم رعایت حجاب نیز در انحراف جوانان تأثیر میگذارد. بانویی که حجاب صحیح و شئون اسلامی را رعایت نمیکند عامل غفلت زدگی و فراموشی مواهب الهی و باعث کوری دلها در جامعه میگردد وی از یک سو گناه و رفتار ناهنجار لاقیدی و خودنمایی فساد انگیز را نشر می نماید و دیگر زنان را به این بلا گرفتار میسازد و از سوی دیگر به جهت تأثیرات عاطفی و جنسی زن بر مردان، دل آنان- بهخصوص جوانان- را در میدان جاذبه خویش گرفتار ساخته و غریزه شهوت آنها را مشتعل مینماید (کوهی، 1384 ش: 191). بر این اساس، زنان اینگونه از هر دو جهت مشمول این کلام خدای سبحان میباشند که در سوره مبارکه نور میفرماید: «أَنَّ الَّذِينَ يَحْبُونَ أَنْ يُشْفِعَ الْفَاحِشَةُ فِي الَّذِينَ آمَنُوا لَهُمْ عَذَابٌ أَلِيمٌ فِي الدُّنْيَا وَالْآخِرَةِ وَاللَّهُ يَعْلَمُ وَأَنْتُمْ لَا تَعْلَمُونَ.» بنابراین لزوم پوشیدگی زن در برابر مرد بیگانه یکی از مسائل مهم اسلامی است (نور/19). قرآن کریم در سوره مبارکه نور در آیه 31 میفرماید: «...» و لا یبدین زینتھن الا ما ظھرنھن و لیضربن بخصرھن علی جیوبھن و لا یبدین زینتھن» قرآن کریم در آیه دیگری نیز که مسئله پوشش بانوان را مطرح میکند نتیجه آن را دورماندن از مزاحمت آلودگان بیان میکند. «یا ایھا النبی قل لأزواجک و بناتک و نساء المؤمنین یدنین علیھن من جلابیھن ذلک أدنی آن یعرفن فلا یؤذین.» (احزاب/59) یکی دیگر از شرایط حضور زن در اجتماع وقار در سخن گفتن و پرهیز از هرگونه طنز در برابر نامحرم است، خداوند در سوره احزاب آیه 32 از بانوان میخواهد که صحبتشان با بیگانگان متعارف و نیکو باشد زیرا که سخن محرک و مهیج بدلربایی و ناز و کرشمه، بیماردارلان را به طمع میاندازد. «أَنْ إِتَّقِیْنَ فَلَا تَحْضَعْنَ بِالْقَوْلِ فَيَطْمَعِ الَّذِي فِي قَلْبِهِ مَرَضٌ...» مردان به سرعت از زیباییهای زنان تأثیر میپذیرند به همین جهت در قرآن دستوراتی به زنان داده شده است تا زمینه‌ساز تحریک مردان نشوند (قراقرنی، 1383 ش: 9/39). همچنین در ادامه آیه 31 سوره نور خداوند بر طریقه راه رفتن زنان تأکید کرده و فرموده است. «و لا یضربن بأرجلھن لیعلم ما یخضن من زینتھن...» چه زیباییها از نوع خلخال باشد یا برجستگیهای بدن باشد که با نوع راه رفتن خاص نمایان تر میشود. از دیگر عوامل و زمینههایی که در انحراف جنسی جوانان میتواند تأثیر بسزایی داشته باشد، عوامل اقتصادی است. بنابراین فقر و ثروت ممکن است عامل خودفروشی و یا واسطه‌گری برای کارهای خلاف گردند. از اینرو فرد برای دستیابی به امکانات رفاهی، منحرف میشود یا برخورداری مادی موجب میشود تا شخص آسانتر به وسایل جرمزایی دست یابد (غفاری فر، «فصلنامه کتاب زن»، شماره 21، ص 84) قرآنکریم هم در سوره مبارکه علق، آیات شریفه 7 و 6 به ما هشدار میدهند که: «أَنَّ الْإِنْسَانَ لِرَبِّهِ لَکْفُورٌ...»

از دیگر عوامل، معاشرت با دوستان ناباب میباشد که از منجلبهای فساد و تباهی برای جوانان است. آدمی هر قدر که پاک باشد، هنگامی که با ناپاکان رفاقت کند، بیماری اخلاقی شخص فاسد بسان مرضی مسری در او سرایت میکند. نفوذپذیری جوانان و نوجوانان از دوستان و همسالان بیش از سایر گروههاست، جوانی که با افراد آلوده به انحرافات جنسی معاشرت داشته باشد، احتمال آلوده شدن به انحرافات جنسی و اخلاقی، در او افزایش مییابد (پناهی، «1386: مجله معرفت»، سال 17، شماره 126، ص 35). خطر همنشینی بد تا آنجاست که ستمگر در دوزخ، دو دست حسرت به دندان میگزد و میگوید: «یا ویلتی لیتی م آتخذ فلاناً خلیلاً.» (فرقان. 28) / امام علی (ع) میفرماید: «همنشینی با بدان، بدی به دنبال میآورد، همان گونه که باد اگر بر چیز گندیده بوزد با خود، بوی گند میرسد.» (ریشهری، 1386 ش: 211/359)

برخی از راههایی که برای پیشگیری در حیطه اجتماع وجود دارند عبارتند از: آگاهسازی والدین و فرزندان خصوصاً جوانان که یکی از راهکارهای مهم تربیتی است. آگاهی در زمینههای مختلف مسائل جنسی جهت پی بردن به عواقب جبرانناپذیر آن لازم است. بنابراین دانستن پیامدهای روحی- روانی و جسمی این هرزگیها چه از دیدگاه دین و چه روانشناسی ضروری است که همانا روشی در جهت کنترل مثبت این انحرافات است. مثلاً همجنسگرایی که یکی از پلیدترین نوع از انحرافات جنسی است که عامل و ریشه بسیاری از عفونتهای رودهای، ایدز، سوزاک، سفلیسو... است (رفعی، 1388 ش: 2/137)

همانگونه که خداوند در سوره مبارکه عنکبوت آیه 28 میفرماید: «و لوطاً إذ قال لقومه إنکم لتأتون الفاحشه ما سبقکم بها من أحد من العالمین» و در آیه 29 میفرماید: «أَنْتُمْ لَتَأْتُونَ الرِّجَالَ وَ تَقْطَعُونَ السَّبِيلَ وَ تَأْتُونَ فِي نَادِيكُمُ الْمُنْكَرَ فَمَا كَانَ جَوَابَ قَوْمِهِ إِلَّا أَنْ قَالُوا أَتُنَادُونَ اللَّهَ أَنْ يَكُونَ مِنَ الصَّادِقِينَ.» (امام صادق (ع) میفرماید: «سه گروه هستند که خداوند روز قیامت با آنها نه سخن میگوید، نه به آنان نگاه میکند و نه پاکشان میخواند و عذابی دردناک دارند: کسی که موی سپید خود را بکند، کسی که خود ارضایی کند و کسی که لواط دهد (محمدی ری شهری، بی تا: 12/5655)

یکی دیگر از مسائل مهمی که باعث انحراف جنسی جوانان می شود. سرگردانی آنها در زمان اوقات فراغتشان است. جوانی که برای اوقات فراغت خود برنامه ریزی دارد، از عزت نفس و حرمت والایی برخوردار است. و عزت نفس، جوان را از انحراف نگه میدارد زیرا کسی که خود را ارزشمند میداند و احساس میکند که برای جامعه مفید است، هرگز این عظمت را با کارهای ضد اخلاقی تباه نمی سازد ((پناهی، «1386: مجله معرفت»، سال 17، شماره 126، ص 43). در قرآن کریم سوره مبارکه انشراح، آیه 7 می فرماید: «فَإِذَا فَرَغْتَ فَانصَبْ». حضرت علی (ع) درباره آفات بیکاری و نداشتن برنامه برای اوقات فراغت می فرماید: «ذهن و قلب انسان اگر رها و بدون برنامه باشد به وسوسه‌های بد و شیطانی گرفتار می شود و اگر فعالیت های جسمانی و بدنی در انسان دچار رکورد و تنبلی شود، راه برای ارتکاب گناهان باز خواهد شد.» (معتزلی، 1387 ق: 20/302). بنابراین در برنامه‌ریزی اوقات فراغت، باید جوانان به فعالیت هایی مشغول گردند که بازده آن اتصال به آرامش معنویت، ایمان، خودشناسی و کمالجویی باشد.

با توجه به مطالبی که بیان کردیم مشخص گردید که با شناخت علل انحرافات جنسی و دلایلی که ممکن است زمینساز انحراف جوانان گردد میتوان در رفتار خود با فرزندان بهخصوص جوانان مراقبت بیشتری به عمل آورد و همچنین با شناخت راههای پیشگیری از آن میتوان این غریزه را از دوران کودکی مهار و از طغیان آن در دوران جوانی جلوگیری کرد و غریزه جنسی را از راه صحیح آن برآورده کرد تا تبدیل به یک فضیلت گردد و باعث سلامت جسم و روح و روان فرد باشد.

کتابنامه

* قرآن کریم.

1. احدی، حسن؛ نیک چهر، محسن، (1377) ش)، روانشناسی رشد، تهران: بنیاد، چ 7.
2. اکبری، علی، (بیتا)، آداب زناشویی، تهران: باهر.
3. امینی، ابراهیم، (1385) ش)، تربیت، قم: دفتر تبلیغات حوزه علمیه، چ 2.
4. حر عاملی، محمد بن حسن، (1412) ق)، وسایل الشیعه، قم: مؤسسه آل البیت (علیهم السلام). لاجیاء التراث.
5. دستغیب، عبدالحسین، (1383) ش)، ازدواج اسلامی، تهران: اسلامی.
6. ———، (1361) ش)، گناهان کبیره، شیراز: کانون تربیت، چ 2.
7. رفیعی، ناصر، (1388) ش)، گفتار رفیع، قم: معروف.
8. سبحانی نیا، محمد، (1387) ش)، بررسی مسائل جوانان، قم: مؤسسه بوستان کتاب. دفتر تبلیغات اسلامی حوزه علمیه قم.
9. ستوده، هدایتالله؛ میرزایی، بهشته؛ پازند، افسانه، (1387) ش)، روانشناسی جنایی، تهران: آوای نور، چ 2.
10. شرفی، محمدرضا، (1376) ش)، دنیای جوان، تهران: تربیت.
11. طبرسی، میرزا حسین نوری، (1407) ق)، مستدرک الوسایل و مستنبط المسائل، قم: مؤسسه آل البیت (علیهم السلام).
12. قرائتی، محسن، (1383) ش)، تفسیر نور، تهران، مرکز فرهنگی درسهایی از قرآن، چ 11.
13. کلینی رازی، محمد بن یعقوب، (1401) ق)، الکافی، تحقیق علیاکبر غفاری، بیروت: دار صعب و دارالتعارف، چ 4.
14. کوهی، محمدرضا، (1384) ش)، آسایشناسی شخصیت و محبوبیت زن، بیجا: اتقان، چ 2.
15. مجلسی، محمدباقر، (1362) ش)، بحار الانوار، تهران: دارالکتب الاسلامیه.
16. محمدی ری شهری، محمد، (بیتا)، حکمت نامه جوان، ترجمه مهدی مهریزی، قم: دارالحديث.
17. محمدیریشهری، محمد، (1377) ش)، میزان الحکمه، ترجمه حمیدرضا شیخی، قم: دارالحديث.
18. مطهری، محمدرضا، (بیتا)، راهنمایی و مشاوره از دیدگاه اسلام، قم: تبلیغات اسلامی حوزه علمیه قم.
19. مطهری، مرتضی، (1385) ش)، مسئله حجاب، تهران، صدرا، چ 70.
20. معتزلی، عبدالحمید بن محمد (ابن ابی الحدید)، (1384) ق)، شرح نهج البلاغه، تحقیق محمد ابوالفضل ابراهیم، قاهره: چ 5.

مقالات

21. پناهی، علی احمد، (فروردین 1386)، مهمترین آسیب جنسی دوران نوجوانی و راهکارهای پیشگیری و درمان، مجله معرفت، سال شانزدهم، شماره 12.
22. عباسی اول، کریم، (1389)، اثر دین و باورهای دینی بر تربیت فرزندان، ماهنامه پیوند، شماره 376.
23. غفاری فر، حسین، (بیتا)، واکاوی آسیبهای فرهنگی علیه زنان، فصلنامه کتاب زن، شماره 21.
24. کریمیان، حسین، (خرداد 1390)، نگاهی به بزهکاری نوجوانان و جوانان، مجله معرفت، سال هفدهم، شماره 126.

سایت

25. صابری، الهام، دشمن آشکار- تهاجم پنهان، سایت www.hawzah.net.